

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. gruodžio d. Nr. 21RE1- (AG1-269/09-2023)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (*toliau – ir Komisija*), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės, Edvardo Juciaus (pranešėjas), Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karinės Zavgorodnajos,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos J. V. patikslintą skundą Kauno apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai dėl Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2023-09-25 sprendimo Nr. (17.17-40) RES-159948 ir 2023-10-06 sprendimo Nr. (7.34 Mr)K-9444 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja patikslintu skundu (*toliau – ir skundas*) Komisijos prašo: „1) panaikinti VMI rašto 2023-09-25 Nr. (17.17-40)RES-159948 sprendimą (*toliau – ir 2023-09-25 Sprendimas*); 2) panaikinti VMI rašto 2023-10-06 Nr. (7.34 Mr)K-9444 sprendimą (*toliau – ir 2023-10-06 Sprendimas*); 3) įpareigoti VMI panaikinti J.V. 2004-04-30 VMI pateiktą metinę pajamų mokesčio deklaraciją (forma FR0462S15); 4) įpareigoti VMI grąžinti sumokėtus gyventojų pajamų mokesčio pinigus J. V. (b. l. 28). Pareiškėja skunde paaiškino, kad kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (*toliau – ir VMI*) dėl sumokėto pajamų mokesčio. Pajamų mokestis buvo sumokėtas už 2003 metus, VMI paskaičiavo nuo parduotos žemės ir 2004-04-30 pateikė metinę mokesčių deklaraciją, tačiau pinigai iš Pareiškėjos buvo pavogti (ikiteisminio tyrimo Nr. (duomenys neskelbtini)). VMI į Pareiškėjos prašymą atsakė 2023-09-25 Sprendimu, kuriame nurodė, kad „prašymas pateiktas po nustatyto termino“ ir 2023-10-06 Sprendimu, kuriame nurodė, kad „mokestį perskaičiuoti gali už penkerius praėjusius kalendorinius metus“. Pareiškėja nurodė, kad ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas tik 2014-04-28, tai patvirtina Kauno apygardos prokuratūros Kauno apylinkės prokuratūros atsiųstas 2023-10-16 raštas Nr. 3S-3432.

Atsakovė Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (*toliau – ir Kauno AVMI*) prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 45-46). Atsiliepime nurodė, kad Pareiškėja prašo panaikinti Kauno AVMI 2023-09-25 sprendimą Nr. (17.17-40) RES-159948 ir 2023-10-06 sprendimą Nr. (7.34Mr)K-9444 (*toliau kartu – ir Sprendimai*), kadangi jais nuspręsta jai negrąžinti (duomenys neskelbtini) Eur ((duomenys neskelbtini) Lt) pajamų mokesčio, kuris buvo sumokėtas už 2003 m. parduotą žemės sklypą. Priežastis, dėl ko Pareiškėja prašė panaikinti minėtus Sprendimus – tą pačią sklypo pardavimo dieną (po sandorio sudarymo) pinigai iš jos buvo pavogti. Pareiškėja taip pat Skunde teigė, kad ikiteisminis tyrimas Nr. (duomenys neskelbtini) dėl pinigų vagystės buvo nutrauktas tik 2014-04-28, suėjus baudžiamosios atsakomybės senaties terminui. Nurodė, jog J. V. vardu 2004-02-30 buvo pateikta 2003 m. mokestinio laikotarpio Metinė pajamų mokesčio deklaracija (teikiama ūkininko ir jo partnerių, gavusių pajamų iš žemės ūkio veiklos, gyventojų, gavusių pajamų iš veiklos

pagal verslo liudijimą, gyventojų, gavusio neapmokestinamųjų pajamų (forma FR0462S0)) (*toliau – ir Deklaracija*). Nurodė, jog Deklaracijoje apskaičiuotas mokėtinas gyventojų pajamų mokestis (duomenys neskelbtini) Eur ((duomenys neskelbtini) Lt) sumokėtas į valstybės biudžetą 2004-04-28. Atsakovė atsiliepime nurodė, jog 2023-09-22 per portalo e.VMI autorizuotų elektroninių paslaugų sritį Mano VMI (*toliau – ir Mano VMI*) J. V. pateikė prašymą Nr. (17.16-40) GES-733534 (*toliau – ir Prašymas*), kuriame prašė grąžinti sumokėtą pajamų mokestį bei nurodė, jog pardavus žemės sklypą, išėjus iš notaro kontoros, kur buvo sumokėti pinigai ir sudaryta pirkimo – pardavimo sutartis, iš J. V. pavogta rankinė su (duomenys neskelbtini) Lt. Pareiškėja nurodo, kad buvo pavogti pinigai, kuriuos ji gavo už parduotą žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini) kaime, (duomenys neskelbtini). Nurodė, jog 2023-09-25 Sprendimu Pareiškėjos prašymas atmestas, atmetimo priežastis – prašymas pateiktas po nustatyto termino, t. y. 2008-12-31.

Atsiliepime nurodė, jog į Kauno AVMI 2023-10-03 aptarnavimo padalinį kreipėsi J. V. atstovė pagal įgaliojimą ir pateikė prašymą bei papildomus dokumentus anuliuoti 2003-04-30 pateiktą Deklaraciją. Mokesčių administratorius deklaracijos nepanaikino, kadangi ji pateikta 2004 m., o Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (*toliau – ir MAĮ*) 68 straipsnyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas ar Valstybinė mokesčių inspekcija mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau, kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis (išskyrus fizinio asmens mokamo pajamų mokesčio nuo pajamų iš individualios veiklos dalį), skaičiuojamų atgal nuo sausio 1 dienos tų metų, kuriais pradedama mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti. Nurodė, jog 2023-10-06 Sprendimu Pareiškėjai paaiškinta, kad Deklaracija negali būti panaikinta, nes pasibaigęs MAĮ 68 straipsnyje nustatytas mokesčio apskaičiavimo (perskaičiavimo) terminas.

Skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Kauno AVMI 2023-09-25 Sprendimo ir 2023-10-06 Sprendimo teisėtumo.

Byloje esančių rašytinių įrodymų pagrindu nustatyta, kad Pareiškėja 2023-09-21 kreipėsi į VMI prašymu „Dėl sumokėto pajamų mokesčio grąžinimo“ (reg. 2023-09-22 Nr. GES-733534), kuriame nurodė, kad 1993-01-19 notaro biure sudarė žemės pirkimo pardavimo sutartį. Išėjus iš notarų biuro su pinigais iš pareiškėjos buvo pavogti gauti pinigai. Pareiškėja kreipėsi į policiją, buvo atliekamas ikiteisminis tyrimas, tačiau nei vagys nei pinigai iki šiol nerasti. Nurodė, kad valstybei pajamų mokestį ji sumokėjo ir prašo jį grąžinti (b. l. 47).

Kauno AVMI 2023-09-25 Sprendimu atsakė pareiškėjai bei nurodė, kad Pareiškėja 2023-09-22 pateikė netinkamai užpildytą dokumentą „Prašymas grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) (FR0781)“ buvo nustatyti dokumento trūkumai „prašymas pateiktas po nustatyto termino“ (b. l. 66). Pareiškėja 2023-10-03 kreipėsi į VMI prašymu anuliuoti deklaraciją, forma FR0462S15 už 2003 metus, pateiktą 2004-04-30, kadangi pagal anksčiau išdėstytą situaciją turėtų susidaryti pajamų mokesčio permoka (b. l. 56).

Kauno AVMI 2023-10-06 Sprendimu atsakė Pareiškėjai ir nurodė, kad vadovaujantis MAĮ 68 straipsnio nuostatomis mokesčių mokėtojas ar Valstybinė mokesčių inspekcija mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau, kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis (išskyrus fizinio asmens mokamo pajamų mokesčio nuo pajamų iš individualios veiklos dalį) skaičiuojamų atgal nuo sausio 1 dienos tų metų, kuriais pradedama mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti. Todėl anuliuoti Pareiškėjos 2004-04-30 pateiktos 2003 m. Metinės pajamų mokesčio deklaracijos (teikiamos gyventojų, gavusio pajamų, apmokestinamų taikant 15 proc. tarifą) (forma FR0462S15) negali, nes jau pasibaigęs MAĮ 68 straipsnyje nustatytas mokesčio apskaičiavimo (perskaičiavimo) terminas. Kauno AVMI 2023-10-06 Sprendime pareiškėjai taip pat nurodė, jog MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nurodyta, jog mokesčio permoka gali būti grąžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per atitinkamą MAĮ 68

straipsnyje nurodytą mokesčių apskaičiavimo ar perskaičiavimo terminą, t. y. apibrėžtas naikinamasis terminas, kuriam suėjus mokesčio permoka (skirtumas) nebegali būti gražinta (įskaityta) (b. l. 67).

Komisija pažymi, jog MAĮ 80 straipsnio 1 dalis *expressis verbis* įtvirtina, jog mokesčių mokėtojas turi teisę patikslinti mokesčio deklaraciją, jei nėra pasibaigęs MAĮ 68 straipsnyje nustatytas mokesčio apskaičiavimo (perskaičiavimo) terminas. Mokesčio deklaracijos tikslinimo tvarką nustato centrinis mokesčių administratorius (MAĮ 80 straipsnio 3 dalis). MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos. Pagal MAĮ 68 straipsnio 4 dalies 1 punktą apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesčių už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas, bet ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas gyventojų pajamų mokeskis (išskyrus fizinio asmens mokamo pajamų mokesčio nuo pajamų iš individualios veiklos dalį).

Komisija pažymi, jog paminėtas teisinis reglamentavimas reiškia, kad mokesčio mokėtojo pateikta deklaracija arba mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas dėl mokesčių mokėtojui priklausančio sumokėti mokesčio yra tie teisinę reikšmę turintys dokumentai, kuriais remiantis mokesčių teisinių santykių dalyviams yra sukuriama teisė ir pareigos mokesčių teisinių santykių srityje. Paprastai mokesčių mokėtojui sukuriama pareiga sumokėti atitinkamą mokesčių arba teisė susigrąžinti mokesčio permoką (sumokėtas per dideles mokesčio sumas), atitinkamai mokesčių administratoriui sukuriama teisė iš mokesčių mokėtojo išieškoti nesumokėtas mokesčio sumas arba pareiga sugrąžinti mokesčio mokėtojui jo turimą mokesčio permoką (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (*toliau – ir LVAT*) 2019-03-27 nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-438/2019). Atsižvelgiant į paminėtas teisės aktų nuostatas, sutiktina su atsakovės 2023-10-06 Sprendime padaryta išvada, jog pareiškėjos prašymas panaikinti 2004-04-30 pateiktą Deklaraciją negali būti tenkinamas vadovaujantis galiojančiais teisės aktų reikalavimais, t. y. šiuo atveju taikytinu MAĮ 68 straipsnio 4 dalies 1 punkto ir MAĮ 80 straipsnio 1 dalies reglamentavimu.

Komisija pažymi, jog atsakovė 2023-10-06 Sprendime pareiškėjai taip pat pagrįstai pateikė informaciją, nustatytą MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje, jog mokesčio permoka gali būti gražinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per einamuosius ir prieš juos einančius penkerius kalendorinius metus, – skaičiuojama atgal nuo įskaitymo dienos, kai įskaitymas atliekamas mokesčių administratoriaus iniciatyva be atskiro mokesčių mokėtojo prašymo, o kai yra mokesčių mokėtojo prašymas, – skaičiuojama atgal nuo šio prašymo pateikimo dienos. Komisija vertina, jog nei pareiškėjos skunde nėra nurodytos jokios teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurios sudarytų pagrindą spręsti, jog atsakovės teikti Sprendimai yra neteisėti, tokių duomenų taip pat nėra ir Komisijos nagrinėjamame administraciniame ginče. Pažymėtina, jog Komisija nevertina ginčijamo administracinio akto bei veiksmų (ar neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštarauja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ar gavo atitinkamus įgaliojimus. Atsižvelgiant į faktines bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, byloje ginčijami Kauno AVMI Sprendimai laikytini teisėtais, naikinti jų pareiškėjos skunde nurodytais argumentais nėra teisinio pagrindo. Netenkinus pareiškėjos skundo reikalavimų dėl Kauno AVMI Sprendimų panaikinimo nėra pagrindo tenkinti ir išvestinius pareiškėjos skundo reikalavimus dėl įpareigojimo atlikti veiksmus. Pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detalčiau nedėstyti ir neanalizuotini. Be to, LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismas (*toliau – ir EŽTT*) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti

analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994-04-19 sprendimas byloje Nr. 16034/90 *V. de H. v Netherlands*, 1997-12-19 sprendimas byloje Nr. 20772/92 *H. v Finland*, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 *G. R. v Spain* ir kt.).

Vadovaudamasi I kiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos J. V. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apygardos administraciniam teismui.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja